

Adhyātmarāmāyaṇa. (C.) Codex anno 1792 negligenter exaratus est.

De toto Brahmāṇḍapurāna cf. Wilson Vishnupurāna, p. liv. Partes ejus hae innotuerunt: Agniśvara Māhātmya (Wilson Mack. Coll. I, 62), Anjanādri M. (ibid. 62), Anantaśayana M. (ibid. 62), Arjunapura M. (ibid. 63), Kāthoragiri M. (ibid. 64), Tungabhadra M. (ibid. 72), Padmakhaṇḍa (ibid. 75), Pāpanāṣana M. (ibid. 75), Pinākinī M. (ibid. 76), Buddhipura M. (ibid. 84), Mallāpura M. (ibid. 80), Mallāri M. (Westergaard Catal. p. 4), Rāmāyaṇa M. (Wilson l. l. 54), Lakshapūjā M. (Weber Catal. p. 135), Lalitopākhyānam (cf. Wilson Vishnupurāna, p. lv), Valkalakshetra M. (Wilson Mack. Coll. I, 83), Virajākshetra M. (ibid. 84), Śivagangā M. (ibid. 87), Śrīgoshthī M. (ibid.), Śrīranga M. (ibid.), Sundarapura M. (ibid. 89), Sundarāraṇya M. (ibid.), Hastagiri M. (ibid. 91). (WALKER 130.)

75.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 127. Long. 12½. Lat. 6. Linn. 14.

Bhaviṣhyapurāṇae pars prior, a Sumantu cum Śatānīka communicata. (A.) De argumento cf. Wilson, Vishnupurāna p. xxxix. Incipit: शृणुष्वेदं महाबाहो पुराणं पंचलक्षणं यदुत्वा मुच्यते राजन् पुरुषो ब्रह्महत्या पर्वणि चैवात्र पंच कीर्त्तितानि स्वयंभुवा प्रथमं कथ्यते ब्रह्म (1. ब्राह्मं) द्वितीयं वैष्णवं स्मृतं तृतीयं शैवमाख्यातं चतुर्थं त्वाष्ट्रमुच्यते पंचमं प्रति-सर्गाख्यं सर्वलोकैः सुपूजितं एतानि तात पर्वणि लक्षणानि निबोध मे सर्गश्च प्रतिसर्गश्च वंशो मन्वतराणि च वंशानुचरितं चैव पुराणं पंचलक्षणं चतुर्दशभिर्विद्याभिर्भूषितं करुणंदनं (kurunan-dana) अंगानि चतुरो वेदा मिमांसा न्यायवित्तरः पुराणं धर्म-शास्त्रं च विद्या स्वेताचतुर्दश आयुर्वेदो धनुर्वेदो गान्धर्वश्चैव ते त्रयः अर्थशास्त्रं चतुर्थं तु विद्या अष्टादशैव ताः प्रथमं कथ्यते सर्गो भूतानामिह सर्वज्ञः etc.

Capita, quae neque in A. C. neque in codice Colebrooke (E. I. H. 1314) indicantur, centum circiter videntur esse. Atque I. auctor de creatione, temporum divisione, ritibus sacris, consecratione, connubio, de patris familias officiis disserit (fol. 1-26^a). Quibus in rebus legum codicis Manui tributae capita 1-3. ita secutus est, ut non modo disticha haud pauca ex eo libro desumeret, sed etiam nonnunquam Manum ipsum laudaret. Cf. haec: मनुना च तथा प्रोक्तं नास्ति लक्षणमुत्तमं । शर्मवद्भाषणस्य etc. = M. II, 32. यथाह भगवान्मनुः । अक्षरं त्वक्षयं ज्ञेयं etc. = M. II, 84. Plurima vero vel in hac parte ex aliis quibusdam fontibus deprompsit. De rebus singulis haec. In fol. 4^b. ritus quadraginta (sanskāra) et

virtutes octo enumerantur: गर्भाधानं पुंसवनं सीमंतोन्नयनं तथा । जातकर्मन्नाश्रयं चूडाकरणमेखलाः ॥ ब्रह्मव्रतानि चत्वारि स्नानं च तदनंतरं । सधर्मचारिणीयोगो यज्ञानां कर्म मानद ॥ पंचानां कार्यमित्याहुः रात्मनः श्रेयसे नृप । देवपितृमनुष्याणां भूतानां ब्रह्मणस्तथा ॥ एतेषां चाष्टकाकर्म पार्वणं श्राद्धमेव हि । श्रावणी चाग्रहायणी चैत्री चाश्वयुजी तथा । पाकयज्ञास्तथा सप्त अग्न्याधेयं च सत्क्रिया । अग्निहोत्रं तथा राजन् दर्शं च विधुसंक्षये ॥ पौर्णमासं च राजेंद्र चातुर्मास्यानि चापि हि । निरुद्धपशुबंधं च तथा सौत्वामणीति च ॥ हविष्यज्ञास्तथा सप्त तेषां चापि हि सत्क्रिया । अग्निष्टोमोऽथ अग्निष्टोमस्तथोक्त्यः षोडशीं विदुः ॥ वाजपेयोऽतिरात्रश्च अमोर्धमेति वै नृप । संस्कारेषु स्थिताः सप्त सोमाः कुरुकुलोद्बह ॥ इत्येते द्विजसंस्काराश्चत्वारिंशन्नृपोत्तम । अष्टौ चात्मगुणास्तात शृणु तानपि भारत ॥ अनसूया दया क्षांतिरनायासं च मंगलं । अकार्षण्यं तथा शौचमस्पृहा च कुरुद्वह ॥ Fol. 7^b. Upasparṣanavidhis. Fol. 9^b. De mahāguru haec traduntur: जपोपजीवो यो विप्रः स महागुरुच्यते । अष्टादश पुराणानि रामस्य चरितं तथा ॥ विष्णुधर्मोदित्यधर्माः शिवधर्माश्च भारत । काष्ठी चेदं पंचमं तु यन्महाभारतं स्मृतं ॥ सौराश्च धर्मा राजेंद्र नारदोक्ता महीपते । जयेति नाम एतेषां प्रवदंति मनीषिणः ॥ एवं विप्रकदंबस्य वाचकः (librorum sacrorum praelector, qui aliis etiam libri locis laudatur) प्रवरः स्मृतः । यस्त्वेतानि समस्तानि पुराणानि ह जानते । भारतं च महाबाहो स सर्वज्ञो मतो नृणां ॥ Fol. 13^a. Upanayanavidhis. Fol. 15^b. Strīlakṣhaṇam. Hoc capite externus mulieris habitus fastidiosè describitur, et quae membrorum singulorum proprietate marito futuro portendantur, indicatur. II. De cerimoniis variis disseritur, quae septem diebus lunae ortum sive occasum sequentibus observandae sunt. Oratio narrationibus ornata est, quae in priore parte omnino desunt. Incipit (fol. 26^b): भगवंस्तिथयो ब्रूहि तिथीनां च विधिं च मे । प्राशनं गुह्यधर्मं च उपवासविधीनपि ॥ मुच्यते येन पापौघास्तत्रसादाद्विजोत्तम । संसाराचैव (? rāch cha yad) विप्रेंद्र श्रेयसे जगतस्तथा ॥ सुमंतुरुवाच ॥ शृणु कौरव कर्माणि तिथिगुह्याश्रितानि तु । श्रुतपठितपापघ्नान्युपोषितफलानि च ॥ प्रतिपदि क्षीरप्राशनं पुष्पप्राशनं द्वितीयायां । लवणवर्जि तृतीयायां तिलान्नं प्राश्नीयाच्चतुर्थ्या ॥ क्षीराशनश्च पंचम्यां फलाशनः सदा षष्ठ्यां । शाकाशनः सप्तम्यां विस्वाहारोऽष्टम्यां तु ॥ शिष्टाशनो नवम्यामग्निपाकाहारो दशम्यां । एकादश्यां घृताहारो द्वादश्यां पायसाहारः ॥ त्रयोदश्यां गोमूताहारश्चतुर्दश्यां यवान्नाहारः । कुशोदकप्राशनं पौर्णमास्यां हविष्याहारोऽम्बावास्यायां ॥ 1. *Pratīpatkalpa*¹. Cerimoniae in honorem Brahmanis his duobus mensis diebus observandae. Qui locus maxime propter eam rem notandus est, quod non modo sacella Brahmani aedificari jubentur, sed etiam imaginum ejus cultus (sammārjana, snāna) praecipitur

¹ Tres vocabuli formae in his capitibus leguntur: *pratīpad*, *pratīpadā*, *pratīpadī*.